

Aan Provinciale Staten

Datum : 21 oktober 2020
Documentnr. : 2020-096641
Dossiernummer : K21546
Behandeld door : O.Slakhorst/M.Post
Telefoonnr. : (050) 316 4487
Antwoord op : -
Bijlage : 2
Onderwerp :

Geachte dames en heren,

Aanleiding

U ontvangt deze brief omdat wij u graag informeren over de GRoninger aanpak Stikstof (verder:GrAS).

Het stikstofdossier is een ingewikkeld en dynamisch dossier dat vrijwel alle sectoren in Groningen raakt. In de GrAS zetten we in op een integrale aanpak, waarmee we onze natuur beschermen en er tegelijkertijd ruimte is voor economische en maatschappelijke initiatieven. We richten ons hierbij op drie pijlers, te weten de gebiedsgerichte aanpak Lieftingsbroek, innovaties binnen sectoren en vergunningverlening. In de verschillende pijlers hebben we aangegeven wat we als provincie willen gaan doen. Een aantal van deze maatregelen zijn:

Gebiedsgerichte aanpak Lieftingsbroek

- natuurmaatregelen om de habitattypen in het gebied te herstellen en versterken
- gerichte bronmaatregelen bij piekbelasters;
- samen met regionale partijen zoeken naar koppelkansen met andere opgaven in het gebied.

Innovaties binnen sectoren

Landbouw

- stikstof meenemen in de lopende trajecten in het kader van de regiodeal Natuurinclusieve landbouw en verduurzaming;
- uitwerken van een toekomstbeeld/casus voor een regio in de provincie Groningen, hierbinnen stimuleren en ondersteunen van maatregelen en experimenten op niveau van boerenbedrijven;
- verkennen van de mogelijkheid van een herallocatiefonds ter bevordering van landbouwtransitie.

Natuur

- ontwikkelen van een strategie voor het effectief verhogen van de biodiversiteit in de provincie Groningen;
- samen met Rijk en provincies ontwikkelen van een nieuw Programma Natuur, gericht op lange termijn natuurherstel.

Industrie

- onderzoeken van de mogelijkheden voor een regionaal stikstofprogramma voor de industrie in Eemshaven en Delfzijl, bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijke natuurcompensatiebank;
- inzetten op extern salderen in landelijk verband voor diffuse bronnen die tot ver over de provinciegrenzen reiken.

Mobiliteit

- voortzetten van onze inzet op duurzaam vervoer en autonome mobiliteit;
- experimenteren met aangepast aanbestedingsbeleid gericht op emissiereductie.
- Bij de volgende Green Deal Duurzaam GWVV aandacht besteden aan stikstof

Klimaat en energie

- voorzetten van onze inzet op de maatregelen uit de Klimaatagenda.

Vergunningen en handhaving

- inzetten op een robuust vergunningensysteem dat initiatiefnemers rust en stabiliteit biedt;
- inzetten op legalisatie van activiteiten die voor of tijdens de PAS vrijgesteld waren van vergunningplicht;
- onderzoeken van de mogelijkheid van een regionale drempelwaarde;
- samen met Rijk en provincies ontwikkelen van een gezamenlijke handhavingsstrategie.
- in principe eerst inzetten op bedrijven waar de provincie bevoegd gezag is
- Ontwikkelingen eigen handhaving en toezicht beleid.

Proces

De concept-GrAS is voorgelegd aan de betrokken sectoren via sectortafels. Een aantal van u is daarbij aanwezig geweest.

Hieronder volgt een samenvatting van hetgeen is gewisseld tijdens deze bijeenkomsten en, waar nodig, onze reactie:

Landbouw

Door de georganiseerde landbouw is aangegeven dat eerst zekerheid dient te worden geboden over de juridische positie van agrarische bedrijven om agrarische ondernemers mee te krijgen in een samenwerking. Daarnaast is ingebracht dat risico's worden gezien verbonden aan het openstellen van extern salderen zonder duidelijk flankerend beleid en dat onbenutte stikstofruimte kan weglekken. Daarnaast wordt aangegeven dat eerst een bronanalyse dient te worden uitgevoerd. Verder bestaan zorgen over het openstellen van extern salderen met agrarische bedrijven.

Wij hebben aangegeven met de landbouw van oordeel te zijn dat het oplossen van knelgevallen (onder meer melders en eerder vrijgestelde bedrijven) prioriteit heeft. Wij gaan onderzoeken wat wij bij kunnen dragen aan een oplossing, ook in Noord Nederlands verband. Daarbij zien wij de minister uiteindelijk als wel als eindverantwoordelijk, ook omdat de problematiek provinciegrensoverschrijdend is en dus niet binnen Groningen alleen is op te lossen.

Ten aanzien van een goede bronanalyse geldt dat we gesprekken zijn gestart met de georganiseerde landbouw over de relevante gegevens voor Lieftingsbroek.

De zorgen over extern salderen worden niet gedeeld, onder meer omdat het onwaarschijnlijk is dat agrarische bedrijven in Groningen worden opgekocht door bedrijven uit andere delen van het land zoals bijvoorbeeld de randstad. (het levert te weinig op, de depositie komt grotendeels neer in Duitsland en is dus niet voor saldering in te zetten). Extern salderen is wel zeer gewenst vanuit andere sectoren, omdat dit een van de weinige instrumenten is om initiatieven vergunbaar te krijgen. Ten aanzien van het weglekken van onbenutte stikstof bij extern salderen (vaak wordt meer verworven dan nodig is voor een project) merken wij op dat binnenkort het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) gefaseerd wordt opengesteld, waarmee de mogelijkheid wordt gerecreëerd om restruimte te bewaren

Extern salderen met agrarische bedrijven uitstellen tot het moment dat de gehele meldersproblematiek hebben we ook onderzocht. Hierbij hebben we het volgende meegewogen:

- Ook wij vinden dat dit knelgevallenprobleem zo snel mogelijk moet worden opgelost.
- Er is nog geen zicht dat het Rijk voor dit probleem op korte termijn een oplossing heeft.
- Vanuit andere sectoren wordt erop aangedrongen om op korte termijn met een oplossing te komen voor hun urgente problemen.
- Extern salderen is op dit moment een van de weinige concrete korte termijn oplossingen.
- De gewenste stikstofvraag die met extern salderen gemoeid gaat is zeer beperkt terwijl het maatschappelijk belang groot is.
- Extern salderen ook voor de landbouw mogelijkheden moet bieden om de gewenste innovatie ruimte te bieden.

- Agrarische bedrijven in Groningen door de ligging en de windrichting (de meeste depositie slaat neer in Duitsland) minder interessant zijn om opgekocht te worden om mee te saneren voor initiatieven die een oplossing zoeken voor uitstoot op vele natuurgebieden.
- Landelijk de provincies het voornemen hebben uitgesproken tot openstelling over te gaan en een aantal provincies dit ook al hebben gedaan waardoor extern salderen voor hun bedrijven mogelijk is geworden.
- Extern salderen wordt zorgvuldig gemonitord. De regeling wordt voor een jaar opengesteld waarna een evaluatiemoment volgt.

Dit alles maakt dat wij het verder uitstellen van het opstellen van extern salderen niet in het belang van onze provincie achten en extern salderen voor een jaar openstellen..Hierbij weegt zwaar mee dat sprake is van urgentie bij een aantal concrete ontwikkelingen waar alleen extern salderen op korte termijn een oplossing biedt.

Industrie:

- GRAS biedt aanknooppunten en richtten voor oplossingen, graag ziet men hiervoor ook een planning en een tijdlijn met te ondernemen stappen;
- Industrie in Groningen is meer dan alleen SBE ook daar moet aandacht voor zijn, bijvoorbeeld ook Oldambt;
- Enthousiasme over gebiedsgerichte aanpak/ bestemmingsplan, ook bij ministeries leeft dit idee goed om hierin samen op te trekken en kennis te delen;
- Idee leeft dat we bij de vergunningverlening strenger zijn dan stikt noodzakelijk zou zijn.
- Vraag hoe de mogelijke stikstofruimte in de komende tijd zal worden verdeeld.

Vanuit de industrie wordt verder gewezen op de noodzaak voor ontwikkelingsruimte op korte termijn omdat een aantal concrete initiatieven nu niet kunnen worden gerealiseerd vanwege stikstof. Wij zoeken samen met de industrie naar manieren om de benodigde ruimte op korte termijn beschikbaar te krijgen.

Bouw:

- Bouw heeft op dit moment geen stikstofproblemen in de provincie Groningen, dit in tegenstelling tot andere provincies;
- Samen met vertegenwoordigers van de bouw zou gekeken kunnen worden hoe uitvragen vanuit de provincie zouden kunnen worden verbeterd zodat er meer oog is voor het stikstofprobleem terwijl er ook oog is wat haalbaar is in de praktijk;
- Hierbij zou ook gekeken moeten worden of meerjarige opdrachten mogelijk zijn omdat dit het terugverdienen van investeringen vergemakkelijkt.
- Vanuit de Staten kwam nog de vraag hoe het zit met de bouw in de Drentse gemeenten van de regio Groningen Assen.

Natuur:

- Een aardig verhaal, maar het mag wel concreter. Concreter in wat is nu werkelijk het stikstofprobleem van Groningen, welke middelen heb je als Rijk+Provincie, welke instrumenten zet je in;
- Een integrale visie op het landelijk gebied wordt gemist. Stikstof is niet alleen het probleem van Lieftingsbroek, het speelt breder en je moet het in samenhang met landbouwtransitie, energie, RO, landschap en biodiversiteit oppakken;
- Aanpak: richt je naast effectmaatregelen (evt. luchtwassers) ook op brongerichte maatregelen (mestwetgeving) en structurele ingrepen (hydrologisch).

Overheden:

- Bij de (ambtelijke) aanwezigen was het moeilijk om reacties en/of standpunten ten aanzien van GRAS te ontlokken. Er was in ieder geval geen kritiek te bespeuren. Er leven wel veel vragen. De hoofdvragen waren:
- Hoe we als gemeentelijke- en waterschapsoverheden in de planvormingsfase omgaan met de stikstofproblematiek. Bijvoorbeeld; het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk. Hoe breng je de effecten in beeld? Meenemen in het MER? Bestemmingsplan?

- Hoe gaan jullie om met innovaties, worden die gebruikt om de drempels in te zetten?
- Overig: Graag aandacht voor scheepvaarteffecten, hoe stikstofregistratiesysteem opzetten en bijhouden?, legalisatie PAS?

Mobiliteit:

- Algemene reactie van GRAS door de deelnemers was positief;
- Om transitie mogelijk te maken moet infrastructuur op orde zijn: voldoende waterstof vulpunten en capaciteit van elektriciteitsnet;
- Daarnaast mogelijkheid om Hubs verder te ontwikkelen en functies toe te voegen.

Moties

De staten hebben een tweetal moties ingediend over de aanpak van het stikstofprobleem.

- *Motie heft in eigen hand*

Roepen het college op om een analyse te laten uitvoeren naar de stikstofdepositie en de gevolgen daarvan in de provincie te betrekken bij de gebiedsgerichte aanpak en de staten daarover te informeren

- *Motie gebiedsgerichte benadering en de natuur*

Roepen het college om te onderzoeken hoe de toestand van de natuur in en rondom het gebied Lieftingsbroek betrokken wordt bij de gebiedsgerichte aanpak en dit te rapporteren aan PS

Onderdeel van de Gebiedsaanpak Lieftingsbroek is een gebiedsanalyse op basis van zowel stikstofdata als data over de toestand van de natuur. In hoofdstuk 6.2 Data en monitoring wordt aangegeven welke data we hiervoor gebruiken. In hoofdlijnen gaat het om de volgende zaken:

- Het Living Lab Stikstof is van start gegaan onder begeleiding van IPO/Bij12.
- Er wordt gewerkt aan het ontsluiten van locatiegegevens van stikstofbronnen en het verzamelen van vergunde emissierechten per bron.
- Door externe bureaus wordt gemonitord in het kader van de Toestand van de Natuur.
- Er wordt dit jaar een uitgebreide vegetatiekartering en verdiepend hydrologisch onderzoek uitgevoerd in en rond Lieftingsbroek.
- Landelijk onderzoek wordt uitgezet bij RIVM dat zal resulteren in gedetailleerd actueel inzicht per Natura 2000 gebied van de depositiebronnen.
- Er wordt door RIVM gekeken naar een verdere uitbreiding van het meetnet waarbij wij zullen aangeven het van belang te vinden dat ook extra meetpunt in het Lieftingsbroek komt.
- Er wordt met de georganiseerde landbouw overleg gevoerd over de relevante gegevens voor Lieftingsbroek.

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1.	GrAS	2020-096604	Rapport
2.	Verslag sectortafels stikstof 1 oktober 2020	2020-096505	Verslag